

Архивски број: 08 - 66 / 5

Датум:

29-04-2025

Постапувајќи по претставката бр. 08 – 750/1 од 5.12.2024 година, поднесена од Европски центар за правата на Ромите во име на жители на Општина Шуто Оризари, за заштита од дискриминација во областа на пристап до комунални услуги, врз основа на раса, етничка припадност и припадност на маргинализирана група против Град Скопје, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 21, став 1, точка 14 и член 27, став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација (Сл. Весник на РСМ бр. 258/2020) го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

СЕ УТВРДУВА ИНДИРЕКТНА ДИСКРИМИНАЦИЈА во областа на пристап до комунални услуги врз основа на интерсекциски поврзани основи, и тоа: раса/етничка припадност, припадност на маргинализирана група и социјално потекло од страна на Град Скопје и ЈП Комунална хигиена – Скопје кон ромските жители на Општина Шуто Оризари.

Образложение

На 5.12.2024 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше поднесена претставка за заштита од дискриминација врз основа на етничка припадност, раса и, припадност на маргинализира и припадност на маргинализирана група во областа на пристапот до комунални услуги, од страна на Европски центар за правата на Ромите во име на жителите Роми кои живеат во Општина Шуто Оризари против Град Скопје.

Претставката е поднесена од причина што жителите на Општина Шуто Оризари со години се соочуваат со проблеми поврзани со диви депонии и несоодветно управување со отпадот. Тоа директно ги погодува, бидејќи го нарушува нивното право на здрава животна средина, право на достоинство и право на еднаков пристап до јавните услуги. проблемот со управување со отпадот не се решава подолг временски период и покрај ветувањата на надлежните, па овие жители продолжуваат да се соочуваат и да живеат со загадување и непријатни миризби. Според сведочењето на жителите, отпадот неретко се пали, што дополнително ја вложува состојбата и негативно влијае на животната средина и здравјето на заедницата. Во претставката се наведува дека градоначалникот на оваа општина презема иницијативи за подобрување на хигиената, меѓу кои и поставување на големи контејнери на критични точки за правилно управување со отпадот. Се наведува дека поставувањето на таквите контејнери е дел од проект финансиран од Министерството за животна средина и просторно планирање. Градоначалникот истакнал на предизвик во соработката со Град Градоначалникот истакнал на предизвик во соработката со Град Скопје при

редовно празнење на контејнерите и решавање на суштинските проблеми во управување со отпадот. Понатаму, се реферира на негова изјава: „Поради нефункционалноста на Град Скопје и нередовното подигање на комуналниот отпад од Општина Шуто Оризари, жителите на општината се принудени својот отпад да го фрлаат на улица, што резултира со создавање диви депонии во населбата“.

Во продолжение на претставката се реферира на известување на Мета.мк, во кое е наведено дека при обиколка кон населбата Визбегово, на патот кој води од Визбегово кон Шуто Оризари, целиот простор што се наоѓа на троеѓето меѓу општините Бутел, Шуто Оризари и Чучер Сандево (под надлежност на град Скопје), бил преплавен со различни видови отпад – градежен шут, остатоци од мебел, комунален отпад и големи вреќи со неидентификувана содржина.

Поради наведениот проблем, жителите на Шуто Оризари, на 1.12.2024 година се обратиле до Европскиот центар за правата на Ромите и ја изразиле загриженоста за долгогодишниот проблем со управувањето со комуналниот отпад во општината во која живеат. Подносителот истакнува дека според овие жители, недостатокот на редовни услуги за собирање отпад доведува до создавање диви депонии, кои значително ја загадуваат животната средина и нивното здравје. Според нив тоа е резултат на антициганизам и системска дискриминација од страна на надлежните институции. Освен тоа тие изјавиле дека оваа дискриминаторска практика го поврдува нивното достоинство и создава за нив непријатна, понижувачка и застрашувачка средина.

Појаснувајќи го проблемот, подносителот упатува на заштитни карактеристики од Законот за спречување и заштита од дискриминација, кои ги наведува како релевантни во конкретниот случај, и тоа: раса, етничка припадност, боја на кожа и др. Се тврди дека во контекст на управување со отпад, надлежните органи на Град Скопје со необезбедување редовни и еднакви услуги подеднакво за жителите на сите општини, вршат дискриминација. Таквата нееднаквост особено доведува до разликување и исклучување од пристапот до јавни услуги на одредени групи, во овој случај Роми. Ненавремен и неодговорен начин на управување со отпадот создава непријатни услови за живеење, што ги нарушува основните права на граѓаните, како што е правото на здрав животен амбиент и создава непријателска и понижувачка средина, што според подносителот е вознемирување. Таквиот однос на надлежните органи, според подносителот е во спротивност со правото на еднаквост и недискриминација и од таа причина реферира на релевантните одредби за случајот од Законот за спречување и заштита од дискриминација. Во продолжение се реферира на уставните одредби кои се однесуваат на еднаквост и правото на здрава животна средина. Дополнително, Законот за управување со отпад предвидува конкретна обврска на Град Скопје, да организира собирање и транспортирање на комунален отпад. Со Законот за животна средина е воспоставен контекстот на одговорноста за чистење и управување со отпад. Законот за локална самоуправа поставува обврски за општините да обезбедат редовни услуги за чистење и управување со отпад, што ја вклучува и одговорноста за

елиминирање на дивите депонии и загадувањето на животната средина. Според овој закон, општините се должни да создадат услови за здраво живеење за сите граѓани. Ваквата правна рамка ги штити правата на граѓаните од дискриминација, го гарантира правото на здрасва животна средина и предвидува механизам за соодветно управување со отпадот, како и спречување на неговото влијание врз здравјето на граѓаните, особено кога се работи за маргинализирани групи, како што се Ромите. Освен тоа, подносителот во претставката реферира на обврските за државата кои произлегуваат од Европската конвенција за човековите права и јуриспруденцијата на Европскиот суд за човекови права.

Имајќи ја предвид содржината на претставка, проблемот со комуналниот отпад, историскиот контекст на нееднакво постапување на надлежните институции во места кои се населени со ромско население, сведочењата на самите жители Роми, известувањата од медиумите и целокупното влијание на несоодветно управување со отпад врз здравјето на луѓето и животната средина, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација констатира дека е создадена претпоставка за дискриминација и врз основа на тоа го префрли товарот на докажување врз Град Скопје. Согласно член 24, став 7 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, на 17.12.2024 година испрати Барање за произнесување по наводите од претставката со бр. 08 - 750/2 до Град Скопје. Дополнително беа побарани информации во однос на следните прашања:

- На кој начин се одредува динамиката на собирање и транспортирање на комуналниот отпад на подрачјето на градот Скопје?;
- Дали постои акт со кој се уредува динамиката на собирање и транспортирање на комуналниот отпад
- Дали постои акт со кој се уредува динамиката на собирање и транспортирање на комуналниот отпад, и ако има да се достави и
- Каква е динамиката на собирање и транспортирање на комуналниот отпад во сите скопски општини одделно?

Во законски предвидениот рок од 15 дена, Град Скопје не достави до Комисијата поднесок за произнесување по претставката. Поради тоа, Барањето за произнесување беше испратено повторно до Град Скопје. До моментот на изготвување на ова Мислење, Град Скопје не достави поднесок до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, односно не се произнесе по наводите од претставката.

На 20.12.2024 година од страна на подносителот до Комисијата беше доставен поднесок за дополнување на првичноподнесената претставка со бр. 08 – 740/4. Со истиот ја информираат Комисијата во однос на развојот на настаните кои се однесуваат на проблемите со управување на отпадот во Општина Шуто Оризари и непостапување на надлежните институции кои се одговорни за овие јавни услуги. Со

поднесокот информираат дека состојбата ексалирала, а жителите на општината, во координација со локалната власт, упатиле 48 – часовен ултиматум до одговорните институции на Град Скопје, заради расчистување на отпадот од домаќинствата, јавните контејнери и насобраниот депониран отпад кој со месеци ги загорзува јавните и санитарните услови во општината. Истото го поткрепуваат и со објава, достапна на следниот линк: <https://www.facebook.com/share/p/15chyFm9SQ/> . Се појаснува дека револтираните граѓани изјавиле дека доколку не се постапи во дадениот рок, тие со механизација ќе го транспортираат отпадот пред службените простории на градоначалничката на Град Скопје – Данела Арсовска. Според подносителот, таквото поведение на жителите претставува одраз на сериозно и долготрајно незадоволство, кое произлегува од системска негрижа и неправилностите во функционирањето на надлежните јавни органи. Како резултат на тоа, подносителот ги навел потенцијалните ризици од ситуацијата, и тоа:

- Продлабочување на дискриминацијата врз заедницата во Шуто Оризари врз основа на етничка и социјална припадност, со што се нарушуваат принципите на еднаквост и недискриминација;
- Општествени конфликти, кои може да ескалираат во нарушување на јавниот ред, дестабилизирање на меѓуетничките односи, како и создавање дополнителни тензии на локално ниво и
- Загрозување на јавното здравје, како резултат на постојаното изложување на отпадот кој е извор за ширење заразни болести, што негативно влијае и врз животната средина и врз животите на сите граѓани во регионот.

Подносителот потенцира дека неадресирањето на овие ризици навремено, може да доведе до повреда на човековите права, особено правото на здрав и безбеден живот.

Заради целосно утврдување на фактичката состојба, согласно член 30, став 2 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, Комисијата го повика на разговор градоначалникот на Општина Шуто Оризари, имајќи предвид дека тој како градоначалник на засегнатата општина има увид во тековните случувања. На 24.12.2024 година во 10:00 ч. во просториите на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, претставниците на Комисијата

и одржаа средба со градоначалникот на Општина Шуто Оризари. На почетокот, претставниците на Комисијата ја појаснија целта на разговорот, надлежностите на Комисијата и постапката за донесување на одлуки во Комисијата, со фокус на заштитата од дискриминација во конкретниот предмет. Градоначалникот на Општина Шуто Оризари истакна дека од секогаш имало проблем со отпадот во конкретната општина, но дека тековно ескалирала состојбата. Имено, ако во минатото имало 7-8 возила кои собирале отпад, сега има едно. Тој истакна дека градот трокира во сите области, а Општина Шуто Оризари е најмалку важна за Град Скопје. Потенцираше дека Град Скопје нема слух за нивните потреби, не одговара на нивните

барања и не остварува комуникација. Конкретно, во последните три години општината се има обратено писмено до градоначалничката, но не добиле никаков одговор. Градоначалникот ја има побарано и телефонски, но не успеал да оствари комуникација. Потенцираше дека во последните три години имале остварено само два состаноци. Од неговите сознанија произлегува дека и другите скопски општини имаат проблеми во комуникацијата со Град Скопје. Тој потенцираше дека проблемот со отпадот најпрво произлегува од тоа што Град Скопје одбива да постави контејнери, а жителите на општината имаат само канти. На територијата на Општина Шуто Оризари, Град Скопје нема поставено ниту еден контејнер. На барање на жители, односно кога имало потреба или кога била скршена канта, тврди дека во последните седум години ниту една не била сменета. Општина Шуто Оризари повеќе пати имала пуштено барања за поставување на контејнери, но никогаш не им се овозможиле. Образложението било дека сите домаќинства си имаат канти. Според градоначалникот со поставување на контејнери ќе се реши проблемот. Но вели дека свеста е таква – „остави ги нив навикнати се“. Понатаму, градоначалникот истакна дека Општина Шуто Оризари спроведува многу активности за подигнување на свеста на локалното население, во однос на чиста и здрава животна средина и екологија.

На прашањето на членот на Комисијата – Кои точно се надлежностите на општината во однос на управување со отпадот, градоначалникот потенцираше дека општината има ингеренции во однос на градежен шут, диви депонии итн., но редовен смет како храна и отпадоци во контејнерите се во надлежност на комуналното претпријатие. Од Министерството за животна средина и просторно планирање добиле донација од неколку контејнери, но затоа што биле жолти и плави, градоначалничката рекла дека тие се за рециклирање и не може да се собира отпадот од нив. Согласно планот, комуналното претпријатие треба два пати неделно да доаѓа и да го собира отпадот во општината (односно една иста улица да биде два пати неделно опфатена) и тоа е стандард за сите општини на територијата на градот Скопје. Градоначалникот тврди дека блокирањето на Општина Шуто Оризари од страна на градоначалничката на Скопје започнало од протестот. Како резултат на тоа, освен проблемите со отпадот, жителите на Шуто Оризари немаат пристап до јавен превоз, бидејќи автобуските линии 19ка и 20ка воопшто не возат.

Градоначалникот истакна дека пред една недела кога дошло комуналното претпријатие да ја исчисти депонијата, градоначалничката на Град Скопје најавила дека Шуто Оризари ќе си добие фактура за истото. Тврди дека ниту една друга општина не добила фактура за нешто што е во надлежност на градот. Воедно, истакна дека добил неколку прекршочни платни налози од комунални инспектори, кои го гонат и ако го собира и ако не го собира отпадот во општината.

За надминување на моменталната состојба, градоначалникот спомена дека се обидува да добие дозвола од Министерството за животна средина и просторно планирање, со

цел да им се дозволи да користат една парцела за претовар на отпад во еден камион кој ќе го пренесе отпадот во Дрисла. При тоа беше потенцирано дека со приватни камиони не смее да се одлага отпад, затоа што за тоа е потребно да постои претходно склучен договор со комуналното претпријатие.

На разговорот беа доставени докази, и тоа: Записник за извршен инспекциски надзор бр. 22-21-7/109 од Град Скопје – инспекторат (Одделение за инспекциски надзор над животната средина на Град Скопје); Прекршочен платен налог за правно лице бр. 22-21-7/90 од Град Скопје – инспекторат (Одделение за инспекциски надзор над животната средина на Град Скопје); Прекршочен платен налог за одговорно лицево правното лице бр. 22-21-7/90 од Град Скопје – инспекторат (Одделение за инспекциски надзор над животната средина на Град Скопје); Покана за присуство при вршење на инспекциски надзор и фотографии од отпад во Шуто Оризари.¹

На 27.12.2024 година во 12:00 ч. во просториите на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, согласно надлежностите регулирани во член 30, став 2 од Закон за спречување и заштита од дискриминација, претставниците на ОКСЗД и ЈП Комунална хигиена - Скопје одржаа средба со двајца претставници од ЈП Комунална хигиена - Скопје. На почетокот, членот на Комисијата ја појасни целта на разговорот, надлежностите на Комисијата и постапката за донесување на одлуки во Комисијата, со фокус на заштитата од дискриминација во конкретниот предмет. Заради правилно утврдување на фактичката состојба со управување на отпадот во Општина Шуто Оризари, членот на Комисијата ги праша претставниците на ЈП Комунална хигиена на кој начин се собира отпадот во конкретната општина.

Претставникот на ЈП Комунална хигиена појасни дека имаат план за работа, кој мора да се почитува. Отпадот го собираат точно онака како што е наведено во планот, односно од точно наведеното место. Отпадот се собира со камиони, а располагаат со три помали и три поголеми камиони. За собирање на отпадот се користи камион кој соодветствува со големината на отпадот. Според оперативниот план, општината се опслужува два пати неделно и тие тврдат дека планот доследно се спроведува.

Членот на Комисијата ги праша претставниците на ЈП Комунална хигиена зошто во општина Шуто Оризари нема контејнери.

На прашањето претставниците од ЈП Комунална хигиена појаснија дека најголем број од домаќинствата во Шуто Оризари се сместени во куќи и дека во целата општина има само две згради. Поради тоа отпадот се складира во пластични канти, кои се поставени до куќите. Истакнаа дека во општината има контејнери, но дека тие не се поставени на јавна површина. Тоа најчесто се контејнери на правни лица, кои што имаат склучено

¹ Записник од одржана средба на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација со бр. 08 – 750/5.

договор со претпријатието, па врз основа на тоа го собираат отпадот од тие контејнери. Исто така улииштата и болниците имаат контејнери и со нив директно имаат склучено договор (врз основа на таквиот договор го собираат отпадот). Досегашните анализи им покажале дека нема потреба од контејнери, но од друга страна извештаите и плановите се прават на месечно ниво, па доколку се појави потреба истото ќе биде евидентирано и би можело да се смени во иднина. При тоа, истакнаа дека проблемот со отпадот во Шуто Оризари се јавил кога Министерството за животна средина и просторно планирање донирало плави и жолти контејнери на Општина Шуто Оризари. Градоначалникот откако ги поставил, сметал дека комуналното претпријатие ќе го собира отпадот од тие контејнери. Но, тие тврдат дека се работи за контејнери наменети за рециклирање и дека општината нема склучено договор со нив како претпријатие. Поради тоа отпадот од тие контејнери ЈП Комунална хигиена не го собира. Според нивното мислење, градоначалникот не смеел да ги постави конкретните контејнери, додека не направи план за управување со тој отпад. За разлика од Општина Шуто Оризари, другите општини кои добиле таква донација од Министерството, направиле план за управување со отпадот. Известија дека доколку го собираат отпадот од конкретните контејнери, без притоа да имаат склучен договор, би можела да ги казни инспекција. Алтернатива на склучување договор со комуналното претпријатие е градоначалникот да склучи договор за управување со отпадот од конкретните контејнери со приватна фирма или пак да направи пренамена на контејнерите (да не бидат за рециклирање).

На прашањето на членот на Комисијата „Зошто во другите општини има контејнери на јавна површина, а во Шуто Оризари не може да се постават?“, претставниците на ЈП Комунална хигиена појаснија дека контејнерите се првенствено наменети за згради и поради тоа има во повеќето општини. Имајќи предвид дека во Шуто Оризари има само две згради, логично е да има и толку контејнери. Појаснија дека доколку од една страна има куќи, а од друга страна згради, би морало да се постави контејнер. Единствената разлика помеѓу Шуто Оризари и другите општини е бројот на згради, а што се однесува до распоредот за собирање на отпадот, во сите општини се собира два пати неделно. Истакнаа дека во минатото во Шуто Оризари имало контејнери, но откако е сменет ДУПот, во делот на општината што не е урбанизиран тие како претпријатие немаат ингеренции, затоа што немаат склучен договор. На деловите од општината кои се надвор од ДУПот до скоро некој го собирал отпадот, но тоа не било никогаш комуналното претпријатие. Доколку во иднина биде склучен договор со општината, ќе бидат поставени контејнери на јавна површина. Во однос на плаќањето на комуналиите, појаснија дека во урбанизираните делови од општините граѓаните плаќаат преку сметка, а во неурбанизиран дел преку посебни сметки, за што може да се направи договор помеѓу општината и комуналното претпријатие. Во секој случај според нив општината треба да изнајде начин да ги опфати оние граѓани што живеат во неурбанизиран дел од општината, односно надвор од ДУПот.

Во однос на собирањето отпад од приватно земјиште појаснија дека освен склучен договор со сопственикот на земјиштето, истиот треба да им даде идентификационен лист (за содржината на отпадот), како што е на пример случајот со приватните фирми кои имаат контејнери.

На прашањето на членот на Комисијата за проблемот со дивите депонии, претставниците на ЈП Комунална хигиена појаснија дека основна дејност на комуналното претпријатие е собирање на комуналниот отпад, а дивите депонии се дополнителна дејност и затоа се наплаќаат. Всушност, секое дополнително собирање на отпад, надвор од предвиденото во оперативниот план се фактурира. Воедно, известија во однос на содржината на отпадот во Шуто Оризари, и тоа дека многу мал дел од отпадот е комунален отпад. Останатиот отпад немаат ингеренции да го собираат, но и покрај сите проблеми периодов тие ги чистеле и дивите депонии во изминатиот период.

На прашањето на претставничката од Комисијата дали комуналното претпријатие ги поставува и менува кантите и дали во конкретната општина има доволен број на канти, претставниците на ЈП Комунална хигиена појаснија дека нивната основна дејност е собирање отпад, а не доделување канти. Првите канти за граѓаните се бесплатни и тие ги доделиле. Доколку имаат потреба, жителите на општината можат да си купат дополнителна канта, а дека тие како претпријатие би го собирале отпадот и доколку има поставено повеќе од една канта. Известија дека досега излегувале во пресрет, давале канти, дури и ако од нивна страна била оштета некоја канта ги менувале. Но, сепак тие како претпријатие не се должни да ги опслужуваат општините со канти. Доколку во иднина има повеќе канти, би се зголемил бројот на камиони што го собираат отпадот, но динамиката би останала иста. Во секој случај, според нив подобро е да се зголеми бројот на канти, отколку да се поставуваат контејнери на јавна површина. Тоа бидејќи од нивното искуство произлегува дека депонии најчесто се создаваат околу контејнерите, а не околу приватните канти. Во однос на собраниот отпад од општините, појаснија дека истиот се носи на однапред определено место. На тоа место се претовара отпадот и истиот се мери во кубикажа.

Понатаму известија дека секоја општина има комунално претпријатие или пак има склучено договор со приватни фирми за отпад. Исто така појаснија дека Општина Шуто Оризари има комални инспектори, како и другите општини.

Последно, претставниците на ЈП Комунална хигиена известија дека најголем број од вработените во претпријатието се Роми, кои воедно живеат во Шуто Оризари. Во рамки на претпријатието постои одделение за едукација. Врз основа на сето наведено заклучија дека комуналното претпријатие не ја третира поинаку Општина Шуто Оризари, туку онака како што им налагаат прописите. Што се однесува до камионите

за собирање на отпадот, тие се пуштаат на ист начин како и за другите општини на територијата на градот Скопје.²

Имајќи предвид дека Град Скопје не достави поднесок за произнесување по претставката, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација достави Барање за произнесување со бр. 08 – 66/2 до ЈП Комунална хигиена – Скопје. Со истото побара информации во врска со начинот на одредување на динамиката на собирање и транспортирање на комуналниот отпад на подрачјето на општина Шуто Оризари. Воедно, ЈП Комунална хигиена – Скопје беше задолжена да го достави до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација Планот за работа за 2025 година по општини на територијата на градот Скопје.

На 31.1.2025 година до Комисијата беше доставен поднесок за произнесување од ЈП Комунална хигиена со бр. 08 – 66/3. Со истиот ги доставија следните информации:

- Динамиката на собирање и транспортирање на комуналниот отпад на подрачјето на градот Скопје е уредена со годишна оперативна програма за работа на претпријатието.
- Годишната оперативна програма за работа на претпријатието со која се уредува динамиката на собирање и транспортирање на комуналниот отпад е усвоена од управниот одбор на Претпријатието и Советот на Град Скопје.
- Динамиката на собирање и транспортирање на комуналниот отпад во сите скопски општини во урбаниот дел кај домаќинства за индивидуално домување е 2 пати седмично, додека кај домаќинствата за станбено домување е 6 или 7 пати седмично.
- На подрачјето на општина Шуто Оризари собирање и транспортирање на комунален отпад во делот кај физички лица за индивидуално домување се врши од пластични канти од 120 л. и истите се во нивна сопственост, нема потреба од поставување на контејнери од 1,1 м³ на јавна површина кои се користат за физички лица кои живеат во згради за колективно домување.

ЈП Комунална хигиена Скопје по електронски пат достави до Комисијата Оперативна програма за собирање и транспортирање на комуналниот отпад од подрачјето на град Скопје во 2025 година и Оперативен план за одржување на јавната чистота на подрачјето на град Скопје во 2025 година.

По преземените процесни дејствија, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација го утврди следното:

² Записник од одржана средба на Комисијата за спречување и заштита од дискриминација со бр. 08 – 66/1.

Градот Скопје има општа надлежност за организирање на јавни услуги, меѓу кои спаѓа и управувањето со комунален отпад. Општина Шуто Оризари како дел од градот е вклучена во системот на управување со отпад што го организира Град Скопје. Сепак, конкретните задачи за собирање и транспортирање на отпадот во Општина Шуто Оризари се реализираат преку јавните претпријатија кои делуваат на територијата на Скопје, како што е Јавното претпријатие Комунална хигиена. Ова јавно претпријатие е одговорно за управување со комуналниот отпад (организира собирање, транспорт и депонирање на отпадот) на целата територија на градот Скопје, вклучително и Општина Шуто Оризари. Во целиот процес, Градот Скопје има координациска и надзорна улога, како и надлежност за обезбедување на општи ресурси и финансии за претпријатието задолжено за собирање и депонирање на отпад. Дополнително, треба да работи на создавање и поддршка на инфраструктурата за управување со отпад, вклучувајќи инсталации за рециклирање и депонии за сите општини, како и за Шуто Оризари. Иако Град Скопје има генерална надлежност за управување со отпадот, Општина Шуто Оризари има локални надлежности што вклучуваат локални активности и кампањи за подигнување на свеста за управување со отпадот, како и инспекциски надзор за следење на чистотата и правилно одлагање на отпадот во локалната заедница.

Со други зборови, Град Скопје има надлежност за координација и поддршка на процесите за управување со отпадот во Општина Шуто Оризари, но конкретните услуги за собирање и депонирање на отпадот ги реализираат јавните претпријатија, односно Комунална хигиена, со соодветна поддршка и надзор од локалните власти на Општина Шуто Оризари. Имајќи ги предвид испреплетените надлежности во однос на јавната услуга – комунална дејност, во овој контекст соработката помеѓу Град Скопје, ЈП Комунална хигиена Скопје, Општина Шуто Оризари и самите граѓани е клучна за успешно управување со отпадот и создавање на одржливи системи за животната средина. Во крајна линија, за правилно управување со отпадот инспекциите за животна средина и локалните инспекциски служби вршат контрола и санкционираат неправилности во врска со управувањето со отпад, како што се неправилно и несоодвено одложување или нелегално депонирање.

Начело на универзалност на услугите е предвидено во член 10 од Законот за управување со отпадот. Универзалноста на услугите кои се однесуваат на управувањето со отпадот треба да биде обезбедена преку: 1) недискриминација; 2) одржливост на услугата; 3) квалитет и ефикасност; 4) транспарентност; 5) економски прифатлива цена која не го надминува прагот на достапност, односно можност на населението да ги плати услугите за управување со отпад и 6) целосно покривање на подрачјето на кое давателот ја извршува јавната услуга за управување со отпад, а вклучително и изолираните населби согласно со членот 6 став (1) точка 6) од овој закон.

Несоодветното управување со отпадот претставува сериозен еколошки и здравствен предизвик, последиците не се рамномерно распределени, а ромската заедница се